

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Юрій Бойчук

«29» листопада 2021 року



ВИТЯГ

з протоколу №4

засідання фахового семінару про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації здобувача кафедри освітології та інноваційної педагогіки Сунь Цзінцю на тему «Формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки» від 26 листопада 2021 р.

Присутні: Головуючий на засіданні – доктор педагогічних наук, доцент Боярська-Хоменко А. В., доктор педагогічних наук, професор Золотухіна С. Т., доктори педагогічних наук, професори: Друганова О. М., Зеленська Л. Д., Лупаренко С. С., Попова О. В., Рибалко Л. С., Рогова Т. В., Ткачова Н. О., Штефан Л. А.; доктори педагогічних наук, доценти Башкір О. І., Васильєва С. О., Пісоцька М. Е.; кандидат педагогічних наук, професор Калашнікова Л. М.; кандидати педагогічних наук, доценти: Білик В. М., Дейниченко Г. В., Денисенко А. О., Кін О. М., Лазарєва О. М., Собченко Т. М., Твердохліб Т. С., Ялліна В. Л.; здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти: Єрмакова Н. А., Калініченко Т. М., Качинський О. С., Кім О. О., Конопельцева О. Г., Кохан Д. М., Красін С. А., Лаврушина Н. М., Малишева А. А., Небитова І. А., Подчерняєва Н. Д., Псарьова М. Д., Сарнавський М. О., Свистунова Т. М., Сікора В. В., Славінська Ю. С., Сокоренко А. Є., Трухан Г. В., Усиченко О. В., Черненко А. В.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор, Жерновникова О.А.

Рецензенти: Коваленко Оксана Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практики усного та писемного мовлення Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, Міністерство освіти і науки України; Тарарак Наталія Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і технологій дошкільної освіти та мистецьких дисциплін Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Дисертаційне дослідження виконано як складову частину комплексної програми науково-дослідної роботи кафедри освітології та інноваційної педагогіки «Підвищення ефективності навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх та вищих педагогічних навчальних закладах» (РКЗ1–200199004104) Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Тему дисертації затверджено (протокол № 9 від 22.12.2017 р.) Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

СЛУХАЛИ: наукову доповідь здобувача кафедри педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Сунь Цзінцю за матеріалами дисертаційної роботи «Формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу» зі спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки» галузі знань «01 Освіта/Педагогіка».

ВИСТУПИЛИ:

Поставили запитання: Поставили запитання: д. пед. н., проф. Васильєва С. О., д. пед. н., проф. Зеленська Л. Д., д. пед. н., проф. Ткачова Н. О., д. пед. н., доц. Боярська-Хоменко Г. В., д. пед. н., доц. Пісоцька М. Е., д. пед. н., доц. Башкір О. І., к. пед. н., доц. Дейниченко Г. В., пед. н., доц. Кін О. М., к. пед. н., доц. Калашникова Л. М.

З позитивною оцінкою дисертаційної роботи виступили:

1) **науковий керівник:** завідувач кафедри математики Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, д. пед. наук, проф. Жерновникова О.А.;

2) **рецензенти:** Коваленко Оксана Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практики усного та писемного мовлення Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, Міністерство освіти і науки України; Тарарак Наталія Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і технологій дошкільної освіти та мистецьких дисциплін Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Взяли участь в обговоренні роботи: д. пед. н., доц. Васильєва С. О., д. пед. н., проф. Зеленська Л. Д., д. пед. н., доц. Пісоцька М. Е., д. пед. н., проф. Рибалко Л. С., д. пед. н., проф. Рогова Т. В., д. пед. н., проф. Ткачова Н. О., к. пед. н., доц. Собченко Т. М., к. пед. н., доц. Калашникова Л. М.

УХВАЛИЛИ: На підставі експертизи дисертаційної роботи, доповіді здобувача, поставлених запитань присутніх і відповідей здобувача, обговорення учасниками засідання основних положень дисертації, виступів наукового керівника та рецензентів прийняти такий висновок щодо дисертаційної роботи **Сунь Цзінцю** на тему «Формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу».

Актуальність роботи. Актуальність роботи визначається низкою нерозв'язаних суперечностей між: суспільною значущістю забезпечення якісної дошкільної освіти в Україні на засадах розвивального підходу й реальним її станом; посиленням інтересу до конструктивного досвіду з формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу та відсутністю цілісного наукового дослідження у цьому напрямі; доцільністю використання передових ідей китайських науковців про формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу та недостатньою обізнаністю цих ідей українських дослідників; потребою у творчому застосуванні в українській дошкільній освіті перспективного досвіду закладів дошкільної освіти КНР із формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу та відсутністю відповідного організаційно-методичного забезпечення із цього питання; потребою у творчому застосуванні прогресивних ідей китайського досвіду щодо формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу та їх недостатньою дослідженістю. Ця проблема є актуальною як для України, так і для КНР. Одними з основних завдань які висувуються перед сучасним вихователем в обох освітніх системах є те, що він має сформувати музично-творчі здібності дітей дошкільного віку.

Мета дослідження – на основі цілісного ретроспективного аналізу систематизувати теоретичні ідеї й узагальнити досвід формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу для творчого використання прогресивних здобутків у сучасних умовах реформування національної дошкільної освіти.

Відповідно до мети сформульовано такі завдання дослідження:

1. Уточнити суть базових понять досліджуваної проблеми.
2. Схарактеризувати витoki проблеми формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР.
3. Визначити форми, методи, засоби формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР.
4. Узагальнити досвід формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу й окреслити перспективи його творчого використання у сучасних умовах реформування національної дошкільної освіти.

Об'єкт дослідження – процес музичного навчання дітей дошкільного віку.

Предмет дослідження – теорія і практика формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу.

Розв'язання висунутих мети та завдань дослідження зумовило застосування таких **методів**:

– загальнонаукові – аналіз, синтез, порівняння та узагальнення філософських, психологічних, педагогічних, культурологічних знань для визначення наукового апарату дослідження, виявлення суті провідних понять,

систематизації поглядів науковців щодо формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу, узагальнення досвіду з проблеми дослідження;

– історико-структурний, історико-генезисний, історико-діахронний, що дали змогу розкрити генезу ідей формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу;

– метод компаративного аналізу для виявлення спільного та відмінного щодо формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами Сузукі-методу КНР та України;

– прогностичний метод для визначення перспектив творчого використання китайських педагогічно цінних ідей і досвіду формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу у дошкільних закладах України.

Поєднання цих методів забезпечило вибір і аналіз джерельної бази, визначення концептуальних положень, достовірність отриманих результатів та узагальнення висновків дослідження.

Наукова новизна і теоретичне значення дисертаційної роботи поляга в тому, що вперше:

– *здійснено* цілісне дослідження проблеми формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу та схарактеризовано суть ключових понять дослідження: «музично-творчі здібності дітей дошкільного віку» – стійкі індивідуально-психологічні властивості, спрямовані на успішне опанування дошкільником різними видами музичної діяльності на основі виявлення та розвитку їхніх музичних задатків; «Сузукі-метод» – метод, спрямований на набуття в ранньому віці дитиною якостей, знань, вмінь і навичок, які не лише створюють освітню платформу для навчання і виховання дитини, а також наділі сприяють розвитку її соціальної, інтелектуально та академічної обдарованості;

– *визначено: принципи* формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу: емоційної насиченості освітнього процесу; забезпечення психологічної комфортності дошкільників шляхом створення святкової атмосфери у процесі проведення занять; добровільності участі дітей у музично-ігровій діяльності; різновікового комплектування груп; активізації творчого самовираження дітей тощо; *психолого-педагогічні особливості* формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу: розвинена музична уява, скерована на активне залучення до музичної діяльності; відмінна пам'ять, що є запорукою ефективної музичної творчості;

– *систематизовано форми* (самостійна музична діяльність, використання музики у повсякденному житті, музичні заняття, музичні розваги, музично-театралізовані свята, додаткові – заняття за інтересами дітей, гуртки (студії)) та *методи* (наочні, словесні і практичні) музичного виховання й навчання; застосування на кожному етапі розвитку дитини різновидів музичної діяльності; створення музично-ігрового середовища, що відповідає інтересам і

потребам дітей різного віку; моделювання в музично-ігровій формі реальних життєвих ситуацій, взаємин дошкільників та дорослих; систематичне спонування дітей до пошуково-творчої музичної діяльності й самовираження в ній) формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР;

– *обґрунтовано* напрями імплементації досвіду формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу з метою вдосконалення підготовки зазначених фахівців у закладах вищої освіти України.

Подальшого розвитку набули наукові положення про зміст, форми та методи формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР. До наукового обігу введено невідомі та маловідомі джерела китайською (37) мовою, окремі факти й положення, пов'язані з розв'язанням досліджуваної проблеми.

Практичне значення одержаних результатів визначається тим, що вдосконалено навчальні програми професійної підготовки майбутніх вихователів для закладів вищої освіти України, зокрема з дошкільної педагогіки.

Основні наукові результати проведеного дослідження впроваджено в освітній процес Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (довідка № 01/10-420 від 30.06.2020 р.), Бердянського державного педагогічного університету (довідка №57-01/810 від 31.08.2020 р.), Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (довідка № 641-33/03 від 07.07.2020 р.).

Фактологічний матеріал і джерельна база дослідження можуть бути підґрунтям для наукових розвідок студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів із проблем формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються, забезпечується теоретико-методологічним обґрунтуванням його вихідних положень, відповідністю методів мети, завданням, об'єкту і предмету дослідження, поєднанням кількісного й якісного аналізу отриманих даних, доказовістю висновків. Актуальність теми дослідження достатньо обґрунтована. Наукові положення й висновки – чіткі й науково обґрунтовані.

Наукові праці, у яких опубліковані основні результати дослідження:

1. Sun Jingqiu, Tan Xiao, Ji Yiping. Preparation of future teachers of art disciplines for innovative activity in China. *Journal of Education, Health and Sport*. 2020. Vol. 10(11). P. 388-395. eISSN 2391-8306.

2. Сунь Цзінцю. Інтерпретація результатів сформованості музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу. [*Наукові записки кафедри педагогіки*](#). Харків, 2019. Вип. 44. С. 299–308.

3. Сунь Цзінцю. Основні чинники розвитку системи освіти в КНР у другій половині ХХ століття. *Педагогічний альманах*. Херсон, 2017. Вип. 35. С. 317–321.

4. Сунь Цзінцю. Пізнавальна самостійність особистості: сутність, основні характеристики, структура. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*. Переяслав-Хмельницький. 2017. Вип. 5. С. 246–257.
5. Сунь Цзінцю. Розвиток музично-творчих здібностей учнів у КНР. Педагогіка та психологія: зб.наук.пр. X. : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. Вип. 58. С. 274-282.
6. Сунь Цзінцю. Суть поняття «творчий потенціал особистості». *Педагогічний альманах*. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Вип. 36. С. 29–34.
7. Сунь Цзінцю. Технологія формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу. *Педагогіка та психологія*. Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2018. Вип. 60. С. 139–148.
8. Сунь Цзінцю. Досвід упровадження «методу Сузукі» в школах Китаю. *Фундаментальные и прикладные исследования: современные научно-практические решения и подходы*: матер. II-й Междунар. научно-практ. конф. (10 марта 2017 г., Баку – Ужгород – Дрогобыч). Баку – Ужгород – Дрогобыч: Пóсвіт, 2017. С. 524–527.
9. Сунь Цзінцю. Досвід упровадження методу «Сузукі» у дошкільних навчально-виховних закладах Китаю. *Суспільні дослідження у 21 сторіччі* : матер. IV міжнар. наук.-практ. конф. (25 березня 2017 р., Краматорськ). Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. С.81–82.
10. Сунь Цзінцю. Материнська школа» Я. Коменського як програма цілей навчання й виховання дітей дошкільного віку в Китаї. *Ян Амос Коменський – великий педагог минулого (до 425-річчя від дня народження)*: матер. II Всеукр. педагогічних читань (24 березня 2017 р., Херсон). Херсон: ХАНО. С. 168–170.
11. Сунь Цзінцю. Підготовка майбутніх учителів засобами Сузукі-методу. *Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах (біологія, фізика, хімія, педагогіка, психологія)*: матер. X міжрегіон. наук.-метод. інтернет-конф. (5-6 грудня 2017 р., Харків). X. : МіФ, 2017. С. 223-225.
12. Сунь Цзінцю. Формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика*: матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 10 квітня 2018 р.). X., 2018. С. 269–271.
13. 孙静新时代少数民族民歌学术史研究的建构高度和可能方贵州民族研究, 2018.06 期
14. 孙静民族音乐文化在多元文化音乐教育中的有效传艺术大观杂志 2021 年 5 月刊期
15. 孙静浅析铃木音乐教学法的哲学理念基础“母语之法北方音杂志.2017 年第 21.

16. 孙静浅谈铃木“母语之法”在钢琴集体课教学中的应用艺术研究 2021年第5期(10月)。

Дисертаційна робота виконана самостійно та не містить плагіату.

9. Апробація матеріалів дисертації. Апробація результатів дослідження здійснювалася шляхом публікації матеріалів дисертації. Основні положення, результати й висновки дослідження обговорено на засіданнях кафедри педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (2016-2020 рр.) й оприлюднено на конференціях різних рівнів: *міжнародних*: Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (Харків, 2017, 2018), «Суспільні дослідження у 21 сторіччі» (Краматорськ, 2017), «Фундаментальные и прикладные исследования: современные научно-практические решения и подходы» (Дрогобич, 2017), «Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти» (Рівне, 2018), «Проблеми та шляхи реалізації компетентнісного підходу в сучасній освіті» (Харків, 2019); *усеукраїнських*: «Ян Амос Коменський – великий педагог минулого (до 425-річчя від дня народження)» (Херсон, 2017), «Від знаннєвої парадигми до компетентнісної: реалії, перспективи» (Херсон, 2017), «Теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управління навчальними закладами» (Херсон, 2017), «Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка» (Полтава, 2018), «Підготовка управлінських кадрів в контексті нового закону України «Про освіту» (2017 р)» (Полтава, 2018), «Розвиток життєвої компетентності особистості в умовах освітніх трансформацій: виховний, психологічний, інклюзивний виміри» (Херсон, 2018) тощо.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію написано науковою мовою, структура дисертації відповідає алгоритму проведеного автором дослідження. Зміст наукової роботи викладено українською мовою в логічній послідовності та доступною для сприйняття, адекватно використано наукові терміни. Зміст, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам пп. 9, 10, 11, 12, «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України (№167 від 6 березня 2019 р.).

10. Відповідність змісту дисертації. Дисертація Сунь Цзінцю «Формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу» повністю відповідає паспорту спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

11. Рекомендація дисертації до наукової експертизи. Дисертаційна робота Сунь Цзінцю виконана на високому науковому рівні та є цілісним науковим дослідженням, що відповідає встановленим вимогам чинного законодавства України.

Ураховуючи високий рівень дослідження, актуальність, новизну, практичну цінність отриманих результатів та відповідність роботи спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки» галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», засідання фахового семінару Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди рекомендує дисертацію Сунь Цзінцю «Формування музично-творчих здібностей дітей дошкільного віку в КНР засобами Сузукі-методу», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки» галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», до захисту.

Результати відкритого голосування: одноголосно.

Головуюча на засіданні фахового семінару:

доктор педагогічних наук, доцент



А. В. Боярська-Хоменко

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії і технологій
дошкільної освіти та мистецьких дисциплін
ХНПУ імені Г. С. Сковороди



Н. Г. Тарарак

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри практики англійського
усного і писемного мовлення
ХНПУ імені Г. С. Сковороди



О. А. Коваленко

Секретар засідання:

кандидат педагогічних наук, доцент



А.М. Цапко

Боярська-Хоменко А.В., Тарарак Н.Г., Коваленко О.А., Цапко А.М.

